

VI - Legalizing Dignity

1. Mishnah Ketubot 8:8

<p>He cannot say to her, "Behold your ketubah lies on the table", rather all of his property has on it a lien from her ketubah. So too, a man may not say to his wife, behold your ketubah lies on the table, but all of his property has on it a lien from her ketubah. If he divorced her she is entitled only to her ketubah. If he remarried her she is like all other wives, and is entitled only to her ketubah.</p>	<p>לא יאמר לה הרי כתובתיך מונחת על השלחן. אלא כל נכסיו. אחראין לכתובה. וכן לא יאמר אדם לאשתו. הרי כתובתיך מונחת על השלחן. אלא כל נכסיו אחראין לכתובתה. גירשה אין לה אלא כתובתה החזירה הרי היא ככל הנשים. ואין לה אלא כתובתה בלבד:</p>
--	---

2. Ketubot 82b

<p>§ The Gemara discusses the background for the rule that the husband's property is mortgaged for the marriage contract. Rav Yehuda said: At first they would write for a virgin two hundred dinars and for a widow one hundred dinars. They would then demand that this amount be available in cash, and then the men would grow old and would not marry women, as they did not all possess such large sums of money, until Shimon ben Shataḥ came and instituted an ordinance that a man need not place the money aside in practice. Rather, all of his property is guaranteed for her marriage contract.</p> <p>The Gemara comments: That opinion is also taught in a baraita: At first they would write for a virgin two hundred and for a widow one hundred dinars, and they would grow old and would not marry women, since the women were concerned that their marriage contract money would be wasted or lost, and they had no guarantee that it would be collected. The Sages therefore instituted an ordinance that they should place it, the sum of the marriage contract, in her father's house, thereby ensuring its safekeeping. And still problems arose, as when he was angry at his wife, he would say to her: Go to your marriage contract, as it was too easy for them to divorce.</p> <p>Therefore, the Sages instituted an ordinance that they would place it in her father-in-law's house, i.e., in her husband's house. And wealthy women would craft their marriage contract money into baskets of silver and of gold, while poor ones would craft it into a large vessel for the collection of urine, as their marriage contract was large enough only for a small vessel.</p> <p>And still, when he was angry at her he would say to her: Take your marriage contract and leave, until Shimon ben Shataḥ came and</p>	<p>אמר רב יהודה בראשונה היו כותבין לבתולה מאתים ולאלמנה מנה והיו מזקינין ולא היו נושאין נשים עד שבא שמעון בן שטח ותיקן כל נכסיו אחראין לכתובתה:</p> <p>תניא נמי הכי בראשונה היו כותבין לבתולה מאתים ולאלמנה מנה והיו מזקינין ולא היו נושאין נשים התקינין שיהיו מניחין אותה בבית אביה ועדיין כשהוא כועס עליה אומר לה לכי אצל כתובתיך</p> <p>התקינין שיהיו מניחין אותה בבית חמיה עשירות עושות אותה קלתות של כסף ושל זהב עניות היו עושות אותה עביט של מימי רגלים</p> <p>ועדיין כשכועס עליה</p>
---	---

<p>instituted an ordinance that he does not actually give her the money for her marriage contract. Rather, he should write to her: All my property is guaranteed for her marriage contract, and it is not localized to a particular place or object. Consequently, he would need to sell some of his property if he wished to divorce her, and would therefore think carefully before undertaking such a drastic course of action.</p>	<p>אומר לה טלי כתובתיך וצאי עד שבא שמעון בן שטח ותיקן שיהא כותב לה כל נכסי אחראין לכתובתה:</p>
---	---

3. Ketubot 52b

<p>MISHNA: If the husband did not write for her in her marriage contract: Any male children you will have from me will inherit the money of your marriage contract in addition to their portion of the inheritance that they receive together with their brothers, he is nevertheless obligated as though he had written it, as it is a stipulation of the court and therefore takes effect even if it is not explicitly stated. Likewise, if he omitted from the marriage contract the sentence: Any female children you will have from me will sit in my house and be sustained from my property until they are taken by men, i.e., until they are married, he is nevertheless obligated as though he had written it, as it too is a stipulation of the court.</p> <p>Similarly, if he omitted from the marriage contract the clause: You will sit in my house and be sustained from my property all the days you live as a widow in my house, he is nevertheless obligated as though he had written it, as it is a stipulation of the court. The mishna comments: The residents of Jerusalem would write in this manner, that a widow may remain in her husband's house throughout her widowhood, and the residents of the Galilee would write in this manner as well, like the inhabitants of Jerusalem. In contrast, the residents of Judea would write: Until the heirs want to give you your marriage contract. Consequently, if the heirs wish, they may give her marriage contract to her and release her, and she must find her own living arrangements and provide for herself.</p> <p>GEMARA: Rabbi Yoḥanan said in the name of Rabbi Shimon ben Yoḥai: For what reason did the Sages enact the marriage document concerning male children? It was enacted so that a man will be willing to take the initiative and write an agreement to give his daughter a dowry as large as the portion of his possessions that his son will receive as an inheritance. The marriage document concerning male children ensures that even if one's daughter dies and her husband inherits her possessions, the dowry will eventually be inherited by her sons when her husband dies. Since the father of the bride knows that his grandchildren will inherit the dowry, he will give a larger dowry.</p>	<p>מתני' לא כתב לה בנין דכרין דיהוו ליכי מינאי אינון ירתון כסף כתובתיך יתר על חולקהון דעם אחוהון חייב שהוא תנאי ב"ד בנן נוקבן דיהוין ליכי מינאי יהוין יתבן בביתי ומיתזנן מנכסי עד דתלקחון לגוברין חייב שהוא תנאי בית דין</p> <p>את תהא יתבא בביתי ומיתזנא מנכסי כל ימי מיגר אלמנותיך בביתי חייב שהוא תנאי בית דין כך היו אנשי ירושלים כותבין אנשי גליל היו כותבין כאנשי ירושלים אנשי יהודה היו כותבין עד שירצו היורשין ליתן לך כתובתיך לפיכך אם רצו יורשין נותנין לה כתובתה ופוטרין אותה:</p> <p>גמ' אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי מפני מה התקינו כתובת בנין דכרין כדי שיקפוץ אדם ויכתוב לבתו כבנו</p> <p>ומי איכא מידי דרחמנא</p>
--	---

The Gemara asks: **And is there anything** that justifies a situation where the Merciful One says that the son inherits and the daughter does not inherit, and yet the Sages came and enacted that the daughter should inherit? The practical effect of their decree is that daughters receive a significant portion of their father's estate, just like sons.

The Gemara answers: **This also applies by Torah law, as it is written: "Take wives for yourselves and bear sons and daughters, and take wives for your sons, and give your daughters to husbands"** (Jeremiah 29:6). This verse requires clarification. **Granted, sons are in his hands**, i.e., a father can select wives for them, **but daughters, are they in his power** that he can select husbands for them? It is not the manner of a woman or her family to court a man.

Rather, the verse **teaches us this, that the father should dress her and cover her and give her something**, i.e., property, **so that men will take the initiative with her and come to marry her**. When the verse instructs fathers to marry off their daughters, it means that they must make efforts to ensure this outcome, including bestowing a dowry. The Gemara asks: **And up to how much** must a father give his daughters? **Abaye and Rava both say: Up to one-tenth** of one's property should be handed over to his daughter for her dowry.

The Gemara asks: **But** if this is the reason for the institution of the marriage document concerning male children, **say that** it is only the portion the bride's father gave as a dowry that her sons **should inherit**, but the money the husband guarantees to pay his wife, they **should not inherit**. The Gemara answers: **If so**, the bride's father will **also refrain** from **writing** a large dowry. If his daughter's sons will not inherit the husband's portion of the marriage contract, her father will be reluctant to give generously himself.

The Gemara continues to ask: **But** if the concern is that the father will not give, **say** that in a case where the father wrote a large dowry for his daughter, **let** the husband also **write** the stipulation in the marriage document concerning male children, and **when the father did not write** a large dowry, **let** the husband **not write** this stipulation. The Gemara replies: **The Sages did not distinguish** between these cases. Although the main purpose of their enactment was to encourage fathers to provide their daughters with generous dowries, the Sages applied their decree equally to all women, even when the father failed to do so.

אמר ברא לירות ברתא
לא תירות ואתו רבנן
ומתקני דתירות ברתא

הא נמי דאורייתא הוא
דכתיב (ירמיהו כט, ו)
קחו נשים והולידו בנים
ובנות וקחו לבניכם נשים
ואת בנותיכם תנו
לאנשים בשלמא בנים
בידיה קיימי אלא בנתייה
מי קיימן בידיה

הא קא משמע לן
דנלבשה וניכסה וניתיב
לה מידי כי היכי דקפצי
עלה ואתו נסבי לה ועד
כמה אביי ורבא דאמרי
תרווייהו עד לעישור נכסי

ואימא דאב לירות דבעל
לא לירות אם כן אב נמי
מימנע ולא כתב

ואימא היכא דכתב אב
לכתוב בעל היכא דלא
כתב אב לא לכתוב בעל
לא פלוג רבנן

4. Ketubot 2a

MISHNA: A virgin is married on Wednesday and a widow on Thursday. The reason for the former is **that twice a week courts convene in the towns, on Monday and Thursday**, so that if the husband **had a claim concerning** the bride's **virginity** when consummating the marriage on Wednesday night, **he would go early** the next day **to court** and make his claim.

GEMARA: Rav Yosef said that Rav Yehuda said that Shmuel said: Due to what reason did they say that a virgin is married on Wednesday? It is **because we learned** in a mishna elsewhere (57a): **If the time** that the groom designated for the wedding **arrived**, and the wedding was postponed, **and they were not married**, the brides are entitled to **eat from his food and**, if he is a priest, **eat teruma**.

One might think that if the designated **time arrived on Sunday**, and the wedding was postponed, **he would provide her sustenance** beginning on Sunday. **Therefore, we learned: A virgin is married on Wednesday.** Until Wednesday, the designated time is not considered to have arrived, even if the original date was earlier in the week.

After citing the statements above, **Rav Yosef said** in astonishment: **Lord of Abraham**, Shmuel **makes** that which **is taught dependent on** that which **is not taught**, using the latter to explain the former. The Gemara asks: **Which is taught and which is not taught?** Both **this mishna is taught** and **that mishna is taught**. The Gemara answers: **Rather**, Shmuel **makes** the *halakha* that **is taught** in the mishna here, **whose reason is explicit, dependent on a halakha that is taught** in the later mishna, **whose reason is not explicit**. Citation of the later mishna contributed nothing to the understanding of the mishna here.

Rather, if it was stated, this is how it was stated: Rav Yehuda said that Shmuel said: Due to what reason did the Sages in the mishna say that a virgin is married on Wednesday? It is so that if the husband **had a claim concerning** the bride's **virginity**, **he would go early** the next day **to court** and make his claim. The Gemara asks: **But** if that is the reason, **let her marry on Sunday**, as then too, if the husband **had a claim concerning** the bride's **virginity**, **he would go early** the next day **to court** and make his claim. The Gemara answers: The **Sages were assiduous in seeing to the well-being of Jewish women** and instituted that the wedding take place on Wednesday, **so that** the groom **would exert himself in** arranging the wedding **feast for three days: Sunday, Monday, and Tuesday, and on Wednesday, he marries her**.

The Gemara continues: **And now that we learned** that the reason for the ruling in the mishna that a woman is married on Wednesday is

מתני' בתולה נשאת ליום הרביעי ואלמנה ליום החמישי שפעמים בשבת בתי דינין יושבין בעיירות ביום השני וביום החמישי שאם היה לו טענת בתולים היה משכים לבית דין:

גמ' אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל מפני מה אמרו בתולה נשאת ליום הרביעי לפי ששינו הגיע זמן ולא נישאו אוכלות משלו ואוכלות בתרומה

יכול הגיע זמן באחד בשבת יהא מעלה לה מזונות לכך שינו בתולה נשאת ליום הרביעי

אמר רב יוסף מריה דאברהם תלי תניא בדלא תניא הי תניא והי לא תניא הא תניא והא תניא אלא תלי תניא דמפרש טעמא בדתניא דלא מפרש טעמא

אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב יהודה אמר שמואל מפני מה אמרו בתולה נשאת ליום הרביעי שאם היה לו טענת בתולים היה משכים לב"ד ותינשא באחד בשבת שאם היה לו טענת בתולים היה משכים לבית דין שקדו חכמים על תקנת בנות ישראל שיהא טורח בסעודה שלשה ימים אחד בשבת ושני בשבת ושלישי בשבת וברביעי כונסה

that the Sages **were assiduous** in this matter, then with regard to that *halakha*, which we learned in the later mishna: **If the time arrived and they were not married**, the brides are entitled to **eat from his food and eat *teruma***, one may conclude: **If the time arrived on Sunday, since he is unable to marry her because he is busy preparing the wedding feast, he is not obligated to provide her sustenance** until Wednesday.

ועכשיו ששנינו שקדו
אותה ששנינו הגיע זמן
ולא נישאו אוכלות משלו
ואוכלות בתרומה הגיע
זמן באחד בשבת מתוך
שאינו יכול לכנוס אינו
מעלה לה מזונות

5. Rabbanit Hannah G. Dreyfus,

על אופי החובה של האיש כלפי אשתו בספרות חז"ל

בין המשנה לגמרא

[https://www.matan.org.il/en/n-אשתי-בספרות-חז"ל-אופי-החובה-של-האיש-כלפי-אשתו-בספרות-חז"ל/](https://www.matan.org.il/en/n-אשתי-בספרות-חז)

אם נבקש לסכם מה עשה שמואל במהלך הפתיחה של מסכת כתובות, הרי שנצטרך לומר שני דברים: ברמה הפשוטה, וכך כבר במימרא הראשונית של שמואל, זו שעוד לא היתה מובנת כל צרכה – שלח אותנו שמואל ללמוד משנה אחרת, כזו הנמצאת בפרק חמישי של המסכת. ברמת התוכן, וכך בהשלמת הדברים על ידי רב יוסף, קיבלנו טעם מחודש לתקנת יום הנישואין שאיננו קשור בטענת בתולים אלא בתקנת "שקדו". הטעם החדש עונה לשאלה הזועקת מתוך המשנה עצמה: אם הטעם לקביעת יום הנישואין הוא טענת בתולים, מדוע לא יכולה בתולה להינשא ביום רביעי.

נדמה להציע שמהלך זה, שאיתו נפתחת מסכת כתובות, מבקש לשרטט את אופי החובות והקשר של הבעל כלפי אשתו בשדה אחר מזה שהמשנה הניחה אותו בתוכה. הצעד הראשון במהלך זה מתרחש כבר במימרא הראשונה של שמואל, כאשר הוא שולח אותנו לפרק חמישי במסכת כתובות, וכמו מבקש לומר: יסודה של הכתובה איננו נמצא בפרשיות אונס, מפתח ומוציא שם רע, שבהם בחר רבי יהודה הנשיא לפתוח את המסכת. הכתובה אין עניין לה במוהר בתולים, בחשדנות, בחוסר אמון ובמבט המצביע כל העת על האפשרות לפנות לבית הדין ולפרק את הקשר שנבנה, אלא עניינה בחובות ההדדיות ובמערכת של טרחה והשקעה, כזו שיוצרת קשר של חיים והתנהלות לאורך חיי הנישואין בין האיש לאשתו. כתובה במובן זה מצויה במסכת, החל מפרק חמישי – שם אין תשתיות בפרשיות האונס והמפתח ושם אין עניינה הבתולים בדווקא. שמואל בדבריו כמו מבקש לומר: רוצה אני לפתוח את המסכת מפרק חמישי ולזהות את מקורה ואופייה של הכתובה במרחב ובצבע אחר מאלו שפרקים א-ד נותנים לה. הפיתוח של המהלך המבני

	<p>הזה, מצוי בצורה גלויה של תוכן ממשי בהשלמת דברי שמואל כפי שמביא אותם רב יוסף, כאשר מעתה הטעם העיקרי לקביעת יום הנישואין ביום רביעי דווקא לא מצוי בעולם הטענות והבתולים וההזדקקות האפשרית לבית הדין, אלא בעולם הטרחה, ההכנה והסעודה של שמחת החתונה שנתקנה לטובת בנות ישראל.</p>
--	--

6. Ketubot 5a

<p>Come and hear proof, as bar Kappara taught: A virgin is married on Wednesday and engages in intercourse on Thursday, since the blessing to the fish: Be fruitful and multiply, was stated on the fifth day of Creation. A widow is married on Thursday and engages in intercourse on Friday, since the blessing of procreation was stated to man on the sixth day of Creation. It may be inferred that the reason is due to the blessing, but with regard to the possibility lest his resolve cool, we are not concerned.</p> <p>The Gemara asks: If so, a widow should also engage in intercourse on Thursday, since the blessing to the fish was stated then. The Gemara answers: Since there is the option to postpone engaging in relations to the day on which the blessing of man was stated, doing so is preferable for him.</p> <p>Alternatively, that day was established as the day for a widow to engage in sexual relations due to the fact that the Sages were assiduous in seeing to the well-being of Jewish women, as it is taught in a <i>baraita</i>: Why did the Sages say that a widow is married on Thursday and engages in intercourse on Friday? It is because if you say that she should engage in intercourse on Thursday, on the next day the groom will go to ply his craft early and leave his wife alone. When a man marries a widow, there is no observance of the seven days of rejoicing, whose legal status is like that of a Festival, during which he does not go to work. Therefore, the Sages were assiduous in seeing to the well-being of Jewish women and ensured that the groom rejoice with her for three days: Thursday, the day of the wedding; and Shabbat eve, the day when they engage in sexual relations; and Shabbat.</p>	<p>ת"ש דתני בר קפרא בתולה נשאת ברביעי ונבעלת בחמישי הואיל ונאמרה בו ברכה לדגים אלמנה נשאת בחמישי ונבעלת בששי הואיל ונאמרה בו ברכה לאדם טעמא משום ברכה אבל משום איקרורי דעתא לא חיישין</p> <p>אי הכי אלמנה נמי תיבעל בחמישי הואיל ונאמרה בו ברכה לדגים ברכה דאדם עדיפא ליה</p> <p>ואי נמי משום שקדו דתניא מפני מה אמרו אלמנה נשאת בחמישי ונבעלת בששי שאם אתה אומר תיבעל בחמישי למחר משכים לאומנתו והולך לו שקדו חכמים על תקנת בנות ישראל שיהא שמח עמה שלשה ימים חמישי בשבת וערב שבת ושבת</p>
--	---